

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0366/2011

19.10.2011

SPRAWOZDANIE

w sprawie kina europejskiego w dobie cyfrowej
(2010/2306(INI))

Komisja Kultury i Edukacji

Sprawozdawca: Piotr Borys

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	19
OPINIA KOMISJI RYNKU WEWNĘTRZNEGO I OCHRONY KONSUMENTÓW	23
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	27

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie kina europejskiego w dobie cyfrowej (2010/2306 (INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, przyjętą przez Organizację Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) w dniu 20 października 2005 r.,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych)¹,
- uwzględniając decyzję nr 1718/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie programu wspierającego europejski sektor audiowizualny (MEDIA 2007)²,
- uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie dziedzictwa filmowego i konkurencyjności związanych z nim działań przemysłowych³,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie digitalizacji i udostępnienia w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych⁴,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 13 listopada 2006 r. w sprawie digitalizacji i udostępnienia w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych⁵,
- uwzględniając konkluzje Rady z dni 18 i 19 listopada 2010 r. w sprawie szans i wyzwań stojących przed kinem europejskim w erze cyfrowej⁶,
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie kryteriów oceny pomocy państwa zawartych w komunikacie Komisji z dnia 26 września 2001 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych produkcji kinematograficznych i innych produkcji audiowizualnych

¹ Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1.

² Dz.U. L 327 z 24.11.2006, s. 12.

³ Dz.U. L 323 z 9.12.2005, s. 57.

⁴ Dz.U. L 236 z 31.8.2006, s. 28.

⁵ Dz.U. C 297 z 7.12.2006, s. 1.

⁶ Dz.U. C 323 z 30.11.2010, s. 15.

(komunikat dotyczący kinematografii)¹,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. pt. „Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2010)2020),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie wyzwań stojących przed europejskim dziedzictwem filmowym ery analogowej i cyfrowej (drugie sprawozdanie z wykonania zalecenia w sprawie dziedzictwa filmowego) (SEC(2010)0853),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie Europejskiej agendy cyfrowej (COM(2010)0245),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 września 2010 r. w sprawie możliwości i wyzwań dla kina europejskiego w dobie cyfrowej (COM(2010)0487),
- uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie uwalniania potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej (COM(2010)0183),
- uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 13 lipca 2011 r. dotyczącą dystrybucji utworów audiowizualnych w Internecie: możliwości i wyzwania związane z jednolitym rynkiem cyfrowym (COM(2011)0427),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych dotyczących produkcji kinematograficznych oraz innych produkcji audiowizualnych²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 listopada 2001 r. w sprawie sprawniejszego obiegu europejskich filmów na rynku wewnętrznym i w państwach kandydujących³,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie gospodarki społecznej⁴,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 2 kwietnia 2011 r. w sprawie kina europejskiego w dobie cyfrowej⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie uwalniania potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej⁶,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji oraz opinię Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A7-0366/2011),

¹ Dz.U. C 31 z 7.2.2009, s. 1.

² Dz.U. C 271 E z 12.11.2003, s. 176.

³ Dz.U. C 140 E z 13.6.2002, s. 143.

⁴ Dz.U. C 76 E z 25.3.2010, s. 16.

⁵ Dz.U. C 104 z 2.4.2011, s. 31.

⁶ Teksty przyjęte, P7_TA-PROV(2011)0240.

- A. mając na uwadze, że kultura tworzy zasadniczą podstawę tożsamości europejskiej i wspólnych wartości;
- B. mając na uwadze, że kultura znajduje się w sercu współczesnych debat o tożsamości, spójności społecznej i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, jak stwierdzono w 2001 r. w powszechnej deklaracji UNESCO o różnorodności kulturowej;
- C. mając na uwadze, że wszyscy mają prawo do udziału w życiu kulturalnym społeczeństwa i do kontaktu ze sztuką, a ponadto mając na uwadze, że kino, jako artystyczny środek wyrazu, pomaga ludziom nawiązać kontakt dzięki temu, że dzielą oni podobne przeżycia, i ułatwia tworzenie europejskiej tożsamości;
- D. mając na uwadze, że inwestycje w kulturę dają długoterminowe, niematerialne, wielopokoleniowe rezultaty w zakresie kształtowania europejskiej tożsamości;
- E. mając na uwadze, że europejski sektor audiowizualny, łącznie z kinem, stanowi istotną część gospodarki UE i powinien być bardziej konkurencyjny na szczeblu globalnym;
- F. mając na uwadze, że film europejski jest ważnym elementem kultury, który promuje dialog i zrozumienie, reprezentuje i ukazuje wartości europejskie w UE i poza nią, odgrywając jednocześnie ważną rolę w ochronie i wspieraniu różnorodności kulturowej i językowej;
- G. mając na uwadze, że europejskie kino powinno wzmacniać spójność terytorialną i społeczną;
- H. mając na uwadze, że doba cyfrowa otwiera nowe możliwości przed sektorem audiowizualnym, w szczególności w branży filmowej, jeśli chodzi o zwiększenie efektywności dystrybucji, projekcji i dostępności filmów oraz podwyższenie jakości dźwięku i obrazu oferowanej europejskiej publiczności, stawiając także przed kinem europejskim poważne wyzwania w procesie przechodzenia na technologie cyfrowe, zwłaszcza w odniesieniu do finansów;
- I. mając na uwadze, że technologie cyfrowe przyczyniają się do osiągnięcia unijnych i krajowych celów dotyczących projekcji i dostępności europejskich dzieł oraz spójności społecznej;
- J. mając na uwadze, że technologia kina cyfrowego umożliwia elastyczne planowanie promocji i wprowadzanie w ostatniej chwili zmian w materiale;
- K. mając na uwadze, że pierwszy etap cyfryzacji europejskiego kina przyniósł niejednoznaczne wyniki;
- L. mając na uwadze, że wyposażenie cyfrowe najnowszej generacji jest o ok. 25-30% tańsze niż wcześniejsze modele i stało się obecnie w bardziej osiągalne zarówno dla europejskich kin, jak i programów finansowania;
- M. mając na uwadze, że nie wszystkie kina są w równym stopniu w stanie sprostać wyzwaniom związanym z cyfryzacją;

- N. mając na uwadze, że niezwłocznie należy zakończyć pełną cyfryzację zarówno europejskiej branży filmowej, jak i kin europejskich, aby uniknąć ograniczenia dostępu do różnorodności kulturowej i dostępności wielu platform, oraz że konieczne jest jej wsparcie na szczeblu europejskim i krajowym;
- O. mając na uwadze, że niezależne kina studyjne tworzą wyjątkową europejską sieć kin, oferującą zróżnicowany repertuar, który skierowany jest widowni spoza głównego nurtu komercyjnego;
- P. mając na uwadze konieczność uwzględnienia obaw organizacji kin studyjnych, które proponują, aby wprowadzić specjalne priorytetowe środki promujące produkcję i dystrybucję niezależnych filmów europejskich;
- Q. mając na uwadze rolę władz lokalnych i regionalnych jako podmiotów kluczowych dla ochrony i promocji europejskiego dziedzictwa kulturowego, a w szczególności dla cyfryzacji filmów i kin, a zatem kluczowych partnerów w procesie cyfryzacji;
- R. mając na uwadze znaczenie kin dla utrzymania jakości życia i więzi społecznych w obrębie zabytkowych centrów miast i na przedmieściach oraz dla rewitalizacji obszarów miejskich;
- S. mając na uwadze, że sukces europejskich dzieł kinematograficznych w Europie jest warunkiem koniecznym dla dystrybucji międzynarodowej, która umożliwi osiągnięcie celów finansowych oraz stanowi formę współpracy i dyplomacji kulturalnej na rzecz rozpowszechniania nie tylko samych dzieł, lecz również promowania różnych kultur europejskich w państwach trzecich;
- T. mając na uwadze, że cyfryzację należy przeprowadzić jak najszybciej, aby uniknąć podwojenia kosztów produkcji i dystrybucji;
- U. zauważa, że europejska branża filmowa jest obecnie rozdrobniona wzdłuż granic państwowych i językowych oraz że filmy są przede wszystkim produkowane dla miejscowej publiczności w kraju pochodzenia i przez nią oglądane;

Stan obecny

1. podkreśla istotny wkład kina europejskiego w inwestycje na rzecz technologii cyfrowych, innowacji, wzrostu i zatrudnienia;
2. wskazuje, że w roku 2010 sprzedano w UE prawie 1 mld biletów do kin, co świadczy o ciągłej popularności kina oraz o jego ogromnym potencjale finansowym i w zakresie wzrostu i zatrudnienia;
3. podkreśla, że wzrasta znaczenie europejskiego kina dla gospodarki, ponieważ stwarza ono ponad 30 000 miejsc pracy;
4. ponadto podkreśla, że obok pobudzania gospodarki przez unijną branżę twórczości artystycznej, niezwykle istotną rolę odgrywa zwłaszcza wymiar kulturowy i społeczny

europejskiego kina, które jest ważnym czynnikiem kształtującym rozwój kulturalny i tożsamość Europy;

5. zauważa, że rynek kina europejskiego jest niezwykle rozdrobniony i zróżnicowany, a przeważająca większość kin jest wyposażona zaledwie w jeden lub dwa ekrany;
6. zauważa, że większość scyfrizowanych kin stanowią multipleksy;
7. zauważa, że w Europie – przede wszystkim w Europie Wschodniej i na obszarach wiejskich – występuje brak równowagi geograficznej w dostępie obywateli do kin i filmów;
8. podkreśla znaczenie społecznej i kulturowej roli kin, którą należy chronić, w szczególności na obszarach wiejskich i oddalonych;
9. zauważa, że potencjał europejskiej branży filmowej cały czas się zwiększa, a proporcje produkcji europejskich wyświetlanych w kinach muszą stopniowo wzrastać;
10. zwraca uwagę, że wprowadzając do swoich programów produkcje europejskie, małe kina komercyjne i niekomercyjne przyczyniają się w dużym stopniu do zachowania dziedzictwa kulturowego;
11. podkreśla, że trwa proces zmiany oferty kinematograficznej, przewidujący rozwój multipleksów i znaczne zmniejszenie liczby sal kinowych w małych miejscowościach i zabytkowych centrach miast;
12. jest zdania, że należy zachować różnorodność kina w UE;
13. uważa, że wysoka pozycja popularnych filmów przyczynia się do zagrożenia dla różnorodności filmów i swobody doboru repertuaru w kinach i w związku z tym należy się obawiać nieodwracalnej koncentracji rynku w branży filmowej;
14. podkreśla w związku z tym, że proces cyfryzacji musi chronić różnorodność programową i placówki kulturalne na obszarach wiejskich oraz miejskich we wszystkich państwach UE i nie może prowadzić do zamykania małych i studyjnych kin z korzyścią dla multipleksów;
15. wskazuje, że cyfryzacja umożliwi tańszą dystrybucję treści kulturalnych na rynku wewnętrznym oraz chroni konkurencyjność i różnorodność europejskiego kina;
16. zauważa, że wywierane są silne naciski na to, by wszystkie filmy były kompatybilne z projekcją cyfrową, a niektóre europejskie kina przeszły już całkowicie na system cyfrowy;
17. zauważa z zaniepokojeniem, że przetrwanie wielu niezależnych kin jest zagrożone z powodu wysokich kosztów przejścia na nadawanie cyfrowe oraz konkurencji ze strony kin, które wyświetlają przede wszystkim produkcje amerykańskie;
18. stwierdza, że podmioty zajmujące się niezależną dystrybucją mają trudności z ponoszeniem podwójnych kosztów wymaganych w okresie przejściowym, co ma

negatywny wpływ na dalsze ogniwa łańcucha kinematograficznego;

19. zauważa, że licencjonowanie dla wielu terytoriów lub całej Europy jest niezbędne do odblokowania potencjału rynków dystrybucji filmów w Internecie, aby promować bardziej powszechny obieg europejskich filmów, dostęp do europejskich filmów oraz ich dostępność na platformach „wideo na życzenie” (tzw. VOD);
20. zauważa, że istnieją liczne systemy UE, które mają potencjał wspierania przejścia branży filmowej do epoki cyfrowej, np. program MEDIA;
21. zauważa, że niedostateczne finansowanie kina europejskiego przekłada się na niewystarczające promowanie go na arenie międzynarodowej;
22. podkreśla znaczenie wszystkich etapów produkcji treści kinowych oraz konieczność wspierania wszystkich tych etapów;
23. zauważa, że przekaz multimedialny wypiera inne formy przekazu, co wiąże się z potrzebą edukacji w zakresie jego odbioru;

Możliwości i wyzwania

24. wzywa państwa członkowskie i WE do wsparcia finansowego pełnej cyfryzacji kin w UE w zakresie ich wyposażenia oraz do ustanowienia europejskich i krajowych programów służących wspieraniu jak najszybszego przejścia na technologie cyfrowe, a także do wspierania obiegu europejskich filmów w ramach sektora audiowizualnego, który w skali ogólnoswiatowej jest bardzo konkurencyjny;
25. podkreśla w związku z tym, że programy te należy elastycznie dostosować do wymogów praktycznych;
26. podkreśla, że kino cyfrowe powinno służyć poprawie jakości obrazu i dźwięku (po wprowadzeniu minimalnej rozdzielczości 2K), co pozwala na bardziej zróżnicowane i elastyczne planowanie pokazów na żywo oraz retransmisje i transmisje wydarzeń o charakterze edukacyjnym, kulturowym i sportowym, umożliwiając jednocześnie wykorzystywanie szerokiego spektrum innowacyjnych technologii, które w przyszłości będą dalej przyciągać publiczność;
27. podkreśla, że niezbędne jest wspieranie i promowanie produkcji UE oraz przyznaje, że UE znacznie przyczynia się do cyfrowej kreatywności i innowacji takich jak 3D;
28. przyznaje, że mimo iż cyfryzacja kin stanowi najwyższy priorytet, należy mieć również na uwadze stały rozwój technologiczny, ponieważ w perspektywie średnio- i długoterminowej może okazać się konieczne dalsze dostosowanie do nowszych form projekcji;
29. przypomina, że przejście na kino cyfrowe w Europie powinno mieć na celu stworzenie nowych możliwości dystrybucji europejskich filmów, utrzymanie różnorodności europejskich produkcji i zwiększenia ich dostępności wśród obywateli europejskich;
30. podkreśla, że usługi „wideo na życzenie” mogą stworzyć europejskim

przedsiębiorstwom z branży filmowej możliwość dotarcia do szerszego kręgu odbiorców;

31. uznaje, że twórczość i innowacyjność to zagadnienia o charakterze ogólnym, i apeluje o nadanie priorytetu inwestycjom w programy oraz o udzielanie im wsparcia w celu sprzyjania tworzeniu treści o wysokiej jakości udostępnianych za pośrednictwem sieci;
32. apeluje do małych i niezależnych kin o pełne wykorzystanie ich rynkowego potencjału poprzez zróżnicowanie oferty, zwiększanie wartości świadczonych usług i korzystanie z niszowego rynku, który obsługują;
33. jest przekonany, że cyfryzacja jest bardzo dobrą okazją do promowania obecności oficjalnych języków lokalnych w kinach oraz nauki języków obcych;

Zagrożenia

34. przyznaje, że wysokie koszty cyfryzacji, która przyniesie długofalowe zyski handlowe, stanowią jednak istotne obciążenie dla wielu małych i niezależnych kin oraz kin studyjnych, wyświetlających głównie filmy europejskie, z bardzo zróżnicowanym repertuarem odległym od „głównego nurtu”;
35. przyznaje w tym zakresie, że aby zapobiec zamknięciu takich kin, należy zapewnić im specjalne i priorytetowe wsparcie;
36. wzywa Komisję do zaproponowania konkretnych działań na rzecz wsparcia tych kin;
37. zauważa, że koszty cyfryzacji stanowią dla kin największe obciążenie oraz że z uwagi na to, iż wiąże się ona z koniecznością stworzenia podstawowej infrastruktury, która ma znaczenie dla publiczności i pozwala świadczyć lepsze usługi kulturowe niż dotychczas, niezależnie od lokalizacji, duże znaczenie ma udzielanie finansowania publicznego, zwłaszcza małym i niezależnym kinom;
38. uznaje, że kina są miejscem spotkań i wymiany poglądów oraz podkreśla, że zamykanie małych i niezależnych kin, w szczególności w małych miejscowościach i słabo rozwiniętych regionach, ogranicza dostęp do europejskich zasobów kultury, kultury i dialogu kulturowego;
39. podkreśla, że problematyka małych kin dotyczy przede wszystkim obszarów wiejskich, na których spełniają one ważną funkcję społeczną jako miejsce spotkań;
40. zwraca uwagę na trudną sytuację małych kin miejskich, które jako tak zwane kina studyjne przyczyniają się do zachowania dziedzictwa kulturowego;
41. uznaje, że cyfryzację małych i niezależnych kin należy jak najszybciej doprowadzić do końca, aby miejsca te były otwarte na filmy, różnorodność kulturową i publiczność;
42. podkreśla zagrożenie dla branży filmowej w postaci naruszania praw autorskich i nielegalnego pobierania; domaga się, aby prawa własności intelektualnej były właściwie egzekwowane przez państwa członkowskie;

43. zdaje sobie ponadto sprawę z zagrożeń dla jakości wyświetlanych dzieł i poszanowania osobistych praw autorów, związanych z metalizowanymi ekranami, które powodują znaczne różnice luminacji na powierzchni obrazu; z uwagi na to, że ekrany metalizowane są przeznaczone do technologii 3D, zaleca, aby dla poszanowania osobistych praw autorów i zachowania jakości wrażeń doznawanych przez widzów unikać wyświetlania filmów 2D na ekranach tego typu;
44. zwraca uwagę na fakt, że europejska branża filmowa doświadcza trudności z zapewnieniem obiegu i dystrybucji filmów, zwłaszcza niskobudżetowych, i wiele produkcji dociera tylko na rynki krajowe i rzadko jest wyświetlanych za granicą, co uniemożliwia dotarcie do szerszego kręgu odbiorców na kontynencie i na świecie;
45. przestrzega przed obecnym brakiem odpowiednich szkoleń dla operatorów projektorów z zakresu obsługi nowych cyfrowych urządzeń w kinie oraz dostosowania tych urządzeń do poszczególnych filmów, tak aby uszanować jakość wyświetlanego dzieła;
46. przyznaje, że cyfryzacja produkcji i dystrybucji audiowizualnej stanowi nowe wyzwanie dla europejskich instytucji dziedzictwa filmowego w zakresie ich działalności związanej z gromadzeniem, zachowaniem i utrwalaniem europejskiego dziedzictwa audiowizualnego;

Interoperacyjność, standaryzacja i archiwizacja

47. podkreśla potrzebę zapewnienia interoperacyjności cyfrowych systemów i sprzętu do projekcji, a także innych urządzeń, ponieważ są one niezbędne do montażu małych i średnich ekranów projekcyjnych, które są dostosowane do ekonomicznych uwarunkowań rynku kina europejskiego i w związku z tym utrzymują różnorodność kina i filmu;
48. podkreśla, że w trakcie cyfryzacji kina należy zwracać uwagę na to, by przebiegała ona w sposób jak najmniej zależny od technologii;
49. zaleca standaryzację systemów w oparciu o normy ISO w zakresie produkcji, dystrybucji i projekcji filmów;
50. uważa jednak, że w szczególnym przypadku projekcji cyfrowej cyfryzacja kin nie powinna w żadnym wypadku doprowadzić do ustanowienia tylko jednego standardu;
51. miałyby się to z celem z uwagi na kolejne innowacje techniczne, np. kinowe systemy projekcji wykorzystujące technologię laserową;
52. podkreśla znaczenie standaryzacji systemu rozdzielczości 2K, który umożliwia wyświetlanie filmów w technologiach 3D, HDTV i Blu-Ray oraz świadczenie usług VOD;
53. z zadowoleniem przyjmuje zatem fakt, że wprowadzając normę 2K, stworzono jednolitą, otwartą, zgodną i obowiązującą na całym świecie normę ISO dla projekcji cyfrowej, uwzględniającą szczególne potrzeby europejskich operatorów kin;

54. wzywa europejskie i krajowe organizacje normalizacyjne do odpowiedniego propagowania stosowania tej normy;
55. z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie przez Komisję w programie prac w zakresie normalizacji na rzecz innowacji przemysłowej (2010-2013) planowanego określenia do roku 2013 dobrowolnych norm dotyczących przekazywania filmów cyfrowych do archiwizacji, ich konserwacji i projekcji trójwymiarowej;
56. dopuszcza w terminie późniejszym możliwość dofinansowania tańszych projektorów, które mogą być skutecznie wykorzystywane w miejscach, w których wyświetla się więcej treści alternatywnych, i mogą być korzystne dla specyficznych filmów, np. dokumentalnych lub obcojęzycznych;
57. przyznaje, że archiwizacja filmów w trakcie cyfryzacji lub w pełni cyfrowej produkcji jest mniej skomplikowana technologicznie, ale pod względem standardów i problemów związanych z prawem autorskim w przyszłości będzie stanowić większe wyzwanie;
58. zaleca państwom członkowskim przyjęcie środków legislacyjnych zapewniających digitalizację, gromadzenie poprzez system obowiązkowego przekazywania kopii, katalogowanie, odtwarzanie i rozpowszechnianie w celach kulturalnych, edukacyjnych i naukowych – przy poszanowaniu prawa autorskiego – utworów audiowizualnych, które w przyszłości mogłyby stać się zaczątkiem europejskiej biblioteki multimedialnej i stanowić ważny instrument ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego;
59. proponuje, aby cyfryzacja została przeprowadzona jak najszybciej, aby uniknąć kosztów jednoczesnej produkcji celuloidowych i cyfrowych wersji filmów oraz podwójnego systemu dystrybucji, a jednocześnie była również zachętą dla inwestorów do przejścia z formatu 35 mm na cyfrowy;
60. wzywa Komisję Europejską do wykorzystania europejskiej biblioteki cyfrowej Europeana nie tylko jako cyfrowej biblioteki dzieł drukowanych, lecz również na potrzeby europejskiego dziedzictwa filmowego oraz do odpowiedniego dostosowania zakresu zadań biblioteki Europeana;
61. podkreśla potrzebę udzielania wsparcia kinom i kinotekom, które promują i chronią dziedzictwo filmowe;
62. zaleca państwom członkowskim utworzenie lub dostosowanie obowiązkowych mechanizmów tworzenia zbiorów z myślą o formatach cyfrowych poprzez wprowadzenie wymogu składania dla filmów cyfrowych standardowej cyfrowej kopii wzorcowej;

Pomoc publiczna

63. zwraca się do państw członkowskich o uwzględnianie unijnych zasad konkurencji przy opracowywaniu systemów pomocy publicznej na rzecz cyfryzacji celem uniknięcia zakłóceń w zakresie warunków finansowania kina cyfrowego;
64. apeluje do Komisji o przygotowanie jasnych wytycznych dla pomocy publicznej

w oparciu o doświadczenia różnych państw członkowskich, co pozwoli zwiększyć pewność prawa przy jednoczesnym zapewnieniu państwom członkowskim swobody finansowania filmów i kin na poziomie krajowym;

65. podkreśla, że o ile wsparcie publiczne powinno być neutralne technologicznie, powinno ono również gwarantować trwałość inwestycji, przy uwzględnieniu specyficznych modeli biznesowych operatorów kin oraz technicznych wymogów dystrybutorów;
66. wzywa państwa członkowskie, aby wspierały krajowe wytwórnie filmowe i szkoły filmowe oraz inne wykwalifikowane w tym zakresie instytucje do przechodzenia na pracę w technologii cyfrowej;

Modele finansowania

67. podkreśla konieczność inwestycji publicznych i prywatnych podczas wprowadzania kina w erę cyfrową;
68. podkreśla, że w celu ułatwienia procesu cyfryzacji należy udostępnić na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim elastyczne i zróżnicowane sposoby finansowania, zarówno publiczne, jak i prywatne, w szczególności na rzecz wsparcia małych i niezależnych kin, na podstawie ram określających elementy priorytetowe i komplementarne na różnych szczeblach oraz wymierne cele;
69. podkreśla, że mimo iż europejskie fundusze strukturalne są ważnym źródłem finansowania projektów cyfryzacji i inicjatyw szkoleniowych, środki finansowe należy zwiększyć, czas oczekiwania – skrócić, a wnioski – uprościć w ramach nowych wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020;
70. zaleca, aby finansowanie przedsięwzięć związanych z cyfryzacją z europejskich funduszy strukturalnych obejmowało zobowiązania wspieranych kin do wyświetlania europejskich filmów;
71. domaga się ponadto utworzenia mechanizmów zwiększenia wsparcia poprzez europejski program rozwoju regionalnego;
72. apeluje do Komisji i państw członkowskich o rozpowszechnianie dobrych praktyk z zakresu finansowania cyfryzacji, w tym rozwiązań rynkowych, jak na przykład łączenie się małych kin w sieci w celu podpisania umów zbiorowych z dystrybutorami; wzywa Komisję, państwa członkowskie i regiony do skoncentrowania finansowania publicznego przeznaczonego na cyfryzację na kinach, które nie mogą pokryć swoich potrzeb finansowych z innych źródeł finansowania, oraz do zadbania o jak najkrótszy okres przejściowy;
73. wzywa Komisję do uważnego zbadania skutków, jakie przejście z kina tradycyjnego na cyfrowe wywiera na wszystkie zainteresowane podmioty i strony; podkreśla, że opracowując swoje krajowe programy cyfryzacji, państwa członkowskie powinny uwzględnić koszty ponoszone przez małe kina lokalne oraz ewentualne szanse lub konsekwencje dla rynku pracy;

74. uważa, że kina położone na mniej zaludnionych obszarach, gdzie wydarzenia kulturalne odbywają się rzadko, i które nie są w stanie ponieść kosztów cyfryzacji, powinny zostać wyposażone w urządzenia cyfrowe;
75. podkreśla udostępnienie przez Europejski Bank Inwestycyjny preferencyjnych pożyczek tym kinom, które dążą do cyfryzacji, a nie posiadają odpowiedniego finansowania;
76. podkreśla rolę partnerstwa publiczno-prywatnego jako metody finansowania cyfryzacji kin oraz zwraca uwagę na konieczność propagowania takiego partnerstwa;
77. podkreśla, że cyfryzacja wspierana ze środków publicznych i prywatnych nie powinna zagrażać niezależności kin ani prowadzić do ograniczenia różnorodności repertuaru ani udziału europejskich filmów w rynku;
78. wzywa Komisję do rozstrzygnięcia tej kwestii, również w świetle przedłużenia okresu obowiązywania komunikatu dotyczącego kinematografii;
79. zauważa w tym zakresie, że wszelkie fundusze publiczne przeznaczone na cyfryzację kina i filmów powinny podlegać takiej samej szczegółowej kontroli jak pomoc państwa dla innych sektorów;
80. zachęca do współpracy pomiędzy operatorami kin, lokalnymi władzami, obiektami oraz klubami/stowarzyszeniami i festiwalami filmowymi, aby jak najlepiej wykorzystać technologie cyfrowe dostarczone dzięki możliwościom oferowanym przez finansowanie z UE;
81. uważa, że należy wdrożyć mechanizmy integrujące dystrybutorów i operatorów kin oraz wzywa do zacieśnienia współpracy pomiędzy małymi kinami w celu zminimalizowania kosztów inwestycji w aparaturę cyfrową;
82. zachęca państwa członkowskie do zwiększania nakładów finansowych na badania związane z technologią kina cyfrowego, a w szczególności kanałów przesyłania materiału filmowego i sposobów jego kompresji, aby utworzona sieć była interoperacyjna, oferowała wysokiej jakości projekcje, a jednocześnie pozwalała na łatwe wykorzystanie zarówno skompresowanego i zdekompresowanego obrazu;
83. podkreśla znaczenie stosownych inwestycji w badania naukowe, finansowanie i szkolenia dla profesjonalistów już pracujących w branży, tak aby umożliwić im dostosowanie się do korzystania z nowych technologii oraz zagwarantować włączenie społeczne i ochronę zatrudnienia;
84. podkreśla potrzebę wdrożenia programów szkoleniowych skierowanych do pracowników sektora audiowizualnego w celu umożliwienia im nauki korzystania z technologii cyfrowych i dostosowania się do nowych modeli biznesowych, oraz uznaje skuteczność inicjatyw realizowanych już w ramach sektora; uważa, że UE musi zapewnić wsparcie dla tych programów oraz środki finansowe na ich realizację;

Oplata za wirtualną kopię

85. uznaje, że komercyjny model finansowania urządzeń cyfrowych nazywany „opłatą za wirtualną kopię” (ang. Virtual Print Fee, VPF) jest odpowiedni dla dużych sieci kinowych, lecz nie stanowi optymalnego rozwiązania dla małych i niezależnych kin, które ogranicza brak funduszy inwestycyjnych, a zatem model VPF może również ograniczać różnorodność kulturową;
86. podkreśla fakt, że małe kina, kina na obszarach wiejskich oraz kina studyjne, wyświetlające głównie produkcje europejskie, są wyłączone z komercyjnego modelu finansowania wyposażenia kin w urządzenia cyfrowe opartego na systemie VPF oraz że może się okazać konieczne znalezienie alternatywnych modeli finansowania, w tym poprzez wsparcie publiczne, w celu zachowania i wzmocnienia różnorodności kulturowej i ochrony konkurencyjności;
87. domaga się zatem dopasowania modeli finansowania nazywanych „opłatą od wirtualnej kopii” do wymagań i specyficznych warunków niezależnych kin studyjnych i prezentujących ambitny repertuar;
88. wskazuje na to, że należy przyspieszyć modele finansowania, które umożliwiają niezależnym kinom dostęp do „opłat od wirtualnej kopii” wszystkich dystrybutorów; zaleca zakładanie grup współpracy, aby umożliwić wszystkim kinom skorzystanie z taryf grupowych;

Edukacja filmowa

89. podkreśla, że edukacja filmowa pozwala rozwijać analityczny sposób myślenia i ogólnie kształcić młodych ludzi, ponieważ łączy naukę o dziedzictwie kulturowym z poznawaniem złożoności świata obrazów i dźwięków;
90. podkreśla, że edukacja poprzez film, w tym w zakresie kultury filmowej i języka, umożliwia obywatelom krytyczny odbiór przekazu medialnego, a tym samym zwiększa ilość i poprawia jakość zasobów i możliwości dostępnych dzięki znajomości technologii cyfrowych;
91. podkreśla, że edukacja filmowa powinna umożliwiać obywatelom zdobycie szerszej wiedzy, docenienie sztuki filmowej i refleksję nad wartościami przekazywanymi przez filmy;
92. wzywa państwa członkowskie, aby włączyły edukację filmową do krajowych programów edukacyjnych;
93. podkreśla znaczenie edukacji filmowej w kinach niezależnych na wszystkich szczeblach edukacji, która ma na celu kształtowanie przyszłej publiczności dla europejskich filmów;
94. zachęca państwa członkowskie do wspierania programów edukacyjnych w szkołach filmowych i innych odpowiednich placówkach w zakresie możliwości związanych z realizacją filmów w technologii cyfrowej, produkcją i dystrybucją filmów w technologii cyfrowej;

95. wzywa do przeprowadzenia nowoczesnego szkolenia wysokiej jakości dla personelu technicznego i zarządzającego, sfinansowanego z instrumentów finansowych UE lub przez instytucje, których wnioski o dofinansowanie zostały pozytywnie rozpatrzone, aby zapewnić optymalne wykorzystanie technologii cyfrowych finansowanych ze środków UE;
96. wzywa państwa członkowskie do opracowania i promowania specjalnych programów i imprez, np. w ramach festiwalu filmowych, aby rozwijać edukację młodych europejskich obywateli i ukształtować u nich upodobanie do europejskich filmów;

Program MEDIA

97. przyznaje, że już od ponad dwudziestu lat program MEDIA wspiera europejski przemysł audiowizualny, przyczyniając się do rozwoju, dystrybucji, promocji filmów europejskich oraz do szkolenia operatorów sal kinowych w zakresie technologii cyfrowych;
98. z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście zobowiązanie J.M. Barroso z dnia 18 marca 2011 r. dotyczące kontynuacji i dalszego rozszerzenia programu MEDIA;
99. podkreśla znaczenie programu MEDIA dla cyfryzacji kin i apeluje o utrzymanie istniejących linii finansowania, a także o zwiększenie środków w następnej generacji programu, by można było stawić czoła wyzwaniom wynikającym z technologii cyfrowych;
100. wzywa Komisję do przeznaczenia środków w ramach nowego programu MEDIA na okres po 2013 r. oraz w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), tak aby wesprzeć cyfryzację kin wyświetlających produkcje europejskie;
101. wskazuje ponadto, że w następnej generacji programu konieczne jest uwzględnienie środków tworzących znaczną wartość dodaną i przyczyniających się ogólnie do realizacji strategii „Europa 2020”;
102. podkreśla konieczność wprowadzenia nowych inicjatyw w ramach następnej generacji programu MEDIA, by można było ulepszać i promować przekład, dubbing, napisy filmowe i napisy umieszczane nad sceną w teatrze lub napisy do wydarzeń w czasie rzeczywistym, aby wspierać niezależne kina specjalizujące się w filmach europejskich;
103. przypomina, że inwestycje w nowoczesne technologie kinowe oraz cyfryzacja powinny zwiększać dostępność dla osób niepełnosprawnych, w szczególności dzięki wprowadzeniu audiodeskrypcji;
104. domaga się zatem uwzględnienia „cyfrowej linii programu” w programie MEDIA, aby uprościć zmianę na formaty cyfrowe;
105. zwraca uwagę na znaczenie programu stałego szkolenia MEDIA jako narzędzia rozwijania umiejętności dla profesjonalistów z branży w celu dostosowania się do zmiany technologii i metod produkcji;
106. wskazuje na wartość dodaną programu szkoleniowego MEDIA, który wspiera

mobilność studentów szkół filmowych w Europie, co przyczynia się do lepszej integracji sektora zawodowego, szerszej zakrojonej współpracy w Europie i większej liczby koprodukcji; w związku z tym wzywa do zwiększenia środków w ramach tej linii finansowania;

107. zaleca, aby w ramach programu MEDIA inwestowano w usługi „wideo na żądanie”, co stanowiłoby część wysiłków na rzecz wspierania ogólnoeuropejskiej dystrybucji, propagowania transnarodowej współpracy między platformami i nagradzania inicjatyw obejmujących współpracę transgraniczną;
108. podkreśla wartość dodaną europejskiego wsparcia, szczególnie w odniesieniu do transgranicznego wyświetlania filmów oraz zapobiegania dalszemu rozdrobnieniu europejskiego rynku kinowego;

Modele dystrybucji

109. zwraca uwagę, że technologie cyfrowe wpłynęły na sposób dystrybucji filmów za pośrednictwem różnych platform i urządzeń – czy to w ramach usług linearnych, czy nielinearnych;
110. uznaje, że po początkowych wydatkach na proces cyfryzacji infrastruktura cyfrowa będzie odtąd znacznie obniżać koszty dystrybucji i umożliwi małym, niezależnym dystrybutorom filmów szerszą dystrybucję ich produkcji, a jednocześnie dotarcie do szerszej publiczności;
111. uznaje, że sprawne przejście na technologię cyfrową jest nieodłącznie związane z dostępem do szybkich łączy szerokopasmowych, które służą do dystrybucji treści cyfrowych i aktualizacji oprogramowania cyfrowego oraz spełniają wiele innych ważnych funkcji, i w związku z tym wzywa instytucje chcące przejść na technologie cyfrowe do dokonania ustaleń dotyczących zależności w ramach tego związku;
112. zwraca uwagę, że technologie cyfrowe umocniły szybki rozwój filmów krótkometrażowych i wideoklipów, a także pozwalają na opracowanie nowych modeli dystrybucji oraz elastyczny przebieg premiery, umożliwiając na przykład wyświetlanie filmu na różnych platformach zaraz po wyemitowaniu wersji kinowej;
113. ponadto należy dopilnować tego, by zachowano okres eksploatacji dla kin, tak aby zachować różnorodność w kinie;
114. zauważa, że słabym punktem procesu cyfryzacji jest fakt, że dystrybutorzy, zwłaszcza tych niezależnych, otrzymują niewystarczające wsparcie na dystrybucję cyfrową i nie są w związku z tym w stanie dostosować się do postępów w tym zakresie;
115. zachęca państwa członkowskie do ukierunkowania pomocy finansowej na dystrybucję;
116. zachęca instytucje europejskie do prowadzenia działań przygotowawczych i projektów pilotażowych mających na celu przetestowanie nowych modeli biznesu, które mogłyby usprawnić obieg europejskich dzieł audiowizualnych;

117. zachęca państwa członkowskie do opracowania strategii utworzenia sieci cyfrowego kina obejmującego połączenie wytwórni filmowych, kin zarówno pojedynczych, jak i multiplexów, ekranów do wyświetlania „live” przy wykorzystaniu wszelkich kanałów przesyłania danych w tym połączeń satelitarnych;
118. podkreśla potrzebę, by rozwojowi nowych zastosowań treści online towarzyszyło wdrożenie sprawiedliwego wynagrodzenia dla autorów dzieł audiowizualnych na szczeblu europejskim, które jest proporcjonalne do zysków, jakie przynoszą nowe formaty i usługi;

Promowanie kina europejskiego

119. zachęca państwa członkowskie do zapewnienia możliwie jak najszerszego włączenia filmów europejskich do repertuaru kinowego, by poprawić ich obieg i promocję w całej UE oraz umożliwić obywatelom UE docenienie bogactwa i różnorodności takich filmów poprzez jak największe zróżnicowanie platform;
120. wskazuje na to, że istnieje potrzeba promowania i wspierania europejskich koprodukcji oraz że większa liczba takich produkcji może skutkować dystrybucją europejskich filmów na całym kontynencie na szerszą skalę;
121. popiera działalność sieci kin, takich jak Europa Cinemas, które promują europejskie kino na świecie poprzez finansowe i organizacyjne wsparcie kin, które wyświetlają znaczną ilość europejskich filmów;
122. zdaje sobie sprawę ze znaczenia wspierania kin niezależnych specjalizujących się w filmach europejskich (takich jak członkowie Europa Cinemas), aby wzmocnić ich ukierunkowanie na repertuar europejski i różnorodność, a także konkurencyjność na rynku;
123. wzywa do udzielania wsparcia niezależnie od techniki oraz wspierania w pierwszej kolejności wszystkich kin, w których repertuarze znaczną część stanowią filmy europejskie, i wymagającego repertuaru niezależnie od wyników sprzedaży lub liczby odwiedzających;
124. zachęca państwa członkowskie, by promowały i wspierały rozpowszechnianie i obieg filmów europejskich na terenie kraju poprzez organizowanie specjalnych imprez i festiwali; zachęca ponadto państwa członkowskie do udzielania wsparcia różnym szkołom filmowym istniejącym w Europie;
125. podkreśla, że filmy zdobywające nagrody na europejskich festiwalach powinny otrzymywać wsparcie marketingowe, aby dodatkowo ułatwić międzynarodowe projekcje w systemach „wideo na życzenie” i wspomagać promowanie europejskiego kina;
126. uznaje rolę nagrody Parlamentu Europejskiego LUX w promowaniu filmów europejskich oraz wielojęzyczności, co odbywa się przez tłumaczenie napisów do nagrodzonego filmu na wszystkie 23 języki urzędowe UE i stanowi przyczynek do debat społecznych wśród obywateli UE;

127. zaleca wzmożenie współpracy i wymiany z państwami trzecimi, aby uwypatnić wartość produkcji europejskich na rynku światowym, w szczególności w obszarze Morza Śródziemnego, promować wymianę kulturalną, a także aby uruchomić nowe inicjatywy na rzecz wsparcia dialogu eurośródziemnomorskiego oraz rozwoju struktur demokratycznych w całym regionie, również w świetle zobowiązań podjętych na konferencji eurośródziemnomorskiej na temat kina;

o

o o

128. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przedłożenia niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentowi państw członkowskich.

UZASADNIENIE

Sprawozdanie „Kino europejskie w dobie cyfrowej” jest przede wszystkim zachętą do zastanowienia się nad główną funkcją kina: jaką rolę odgrywa ono w tworzeniu i utrwalaniu społeczeństwa obywatelskiego?

Związek pomiędzy obywatelami a instytucjami krajowymi lub europejskimi jest kruchy. U podstaw tej kruchej relacji leży pytanie o naszą tożsamość – zarówno indywidualną, jak i zbiorową.

Co jednak oznacza dziś być obywatelem Europy? Kino udziela nam tu zdecydowanej odpowiedzi.

Według Wima Wendersa kino należy postrzegać jako akt polityczny służący kształtowaniu europejskiej duszy: Europa ma swoją własną duszę, zakotwiczoną w kulturze. *A kulturę tę kształtuje instrument będący filarem naszej indywidualnej i zbiorowej świadomości, który z kolei jest źródłem europejskiej nadziei. Ten instrument zwi się „kino”.* Słowa Wima Wendersa powinny kierować wszystkimi próbami kształtowania przyszłości kina europejskiego.

Dokonując przededefiniowania funkcji kina w kontekście europejskim, sprawozdanie „Kino europejskie w dobie cyfrowej” kwestionuje publiczne strategie polityczne wdrażane w celu wspierania kina europejskiego.

Kino należy postrzegać na dwa różne sposoby: z jednej strony – jako narzędzie kultury, gdzie inwestycje przynoszą długofalowe niematerialne efekty, a z drugiej strony – jako ważną gałąź europejskiego przemysłu. Twórczość jest sercem kultury, zaś przemysł jej płucami.

Wyzwania stojące przed kinem europejskim

Kino europejskie stoi obecnie w obliczu największego jak dotychczas wyzwania, jakim jest sprostanie wymogom nowoczesnej technologii. Przyszłość kina wiąże się w sposób nierozwalny z nadejściem ery cyfrowej. Nowoczesne technologie zmieniają sektor audiowizualny, niosąc ze sobą wyzwania i możliwości w zakresie produkcji, dystrybucji oraz dostępności kina europejskiego, lecz również pewne zagrożenia związane z przechodzeniem z systemów analogowych na cyfrowe. Proces transformacji należy przeprowadzić w trybie pilnym, koordynując go na szczeblu krajowym i europejskim. Udział w tym procesie powinien pozostawać w gestii zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego.

Potencjał kina europejskiego

Kino europejskie ma ogromny potencjał. Według danych Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego, w Unii Europejskiej jest blisko 30 000 ekranów kinowych. Większość z nich znajduje się w małych kinach mających tylko jedną lub dwie sale projekcyjne. W ostatnich latach obserwujemy przyspieszenie procesu cyfryzacji kin, podyktowane produkcją filmów w systemie cyfrowym, głównie w Stanach Zjednoczonych, a także zwiększeniem zapotrzebowania odbiorców na filmy wyprodukowane z użyciem technologii trójwymiarowej.

W 2010 r. funkcjonowały 8682 kina wyposażone w projektory cyfrowe, co stanowi ponad dwukrotność liczby takich kin istniejących w 2009 r., tj. 4129.

Potencjał kina europejskiego przekłada się również na produkcję filmową. W 2010 r. w Europie wyprodukowano 1203 filmy, a w Stanach Zjednoczonych – 754. Kina europejskie sprzedały prawie miliard biletów, z czego 27% stanowiły bilety na filmy europejskie. Niemniej jednak europejski rynek kinowy, przy całym swoim potencjale, jest nadal silnie rozdrobniony, a rozpowszechnianie filmów w granicach UE okazuje się trudne. Dostępność kin jest nierównomierna: w Europie Zachodniej na jeden ekran przypada 16 102 mieszkańców, podczas gdy w Europie Środkowej i Wschodniej liczba ta wynosi 40 750.

Od technologii analogowych do cyfrowych

Należy oczekiwać, że w najbliższej przyszłości większość kin będzie zmuszonych do przejścia na cyfrową technikę wyświetlania, a kopie powstających filmów nie będą już dostępne na taśmie 35 mm. Obecna sytuacja wiąże się z wyższymi kosztami dla producentów i właścicieli kin, ponieważ muszą oni zapewnić zgodność z podwójnym systemem, tj. wyświetlaniem filmów zarówno w systemie analogowym, jak i cyfrowym.

Wysokie koszty, sięgające nawet 2 000 EUR, wynikają z wykonywania kopii na taśmie celuloidowej, zaś konieczność przygotowania oddzielnej kopii dla każdej wersji językowej ogranicza zasięg dystrybucji filmów.

Koszt wykonania kopii cyfrowej jest niższy i wynosi około 200 EUR. Jeśli kino dysponuje szybkim szerokopasmowym łączem internetowym lub łączem satelitarnym, transmisja filmu jest tańsza i szybsza. Ten sposób dystrybucji umożliwia jednocześnie prezentowanie premier filmowych w wielu wersjach językowych we wszystkich kinach. Metoda ta może sprzyjać rozpowszechnianiu filmów niezależnych (tzw. offowych) i niskobudżetowych, których dystrybucja odbywa się obecnie na niewielką skalę. Cyfrowa produkcja i wyświetlanie są więc szansą na zwiększenie liczby projekcji premierowych, uproszczenie dystrybucji filmów oraz zwiększenie dostępności kina europejskiego dla obywateli UE.

Należy podkreślić wysoki koszt wyposażania kin w projektory cyfrowe, obecnie kształtujący się na poziomie 100 000 EUR na jedną salę kinową. Istnieje niebezpieczeństwo, że kina, które nie poddadzą się cyfryzacji, będą zmuszone wycofać się z rynku i przerwać działalność. Może to ograniczyć dostęp części społeczeństwa do kultury filmowej i dotyka w szczególności obszary wiejskie oraz słabiej rozwinięte, na których przeważają kina małe i niezależne. Ich zamknięcie może wywołać zarówno trudności w zakresie upowszechniania kultury, jak i problemy w sektorze zatrudnienia.

W procesie transformacji kina europejskiego należy wziąć pod uwagę nieustanny postęp technologiczny. W perspektywie długoterminowej może to oznaczać konieczność przedstawienia się na kolejny, nowszy format. Obecny system rozdzielczości 2K i 4K z powodzeniem umożliwia widzom odbiór filmów w technologii trójwymiarowej (3D). Europejski sektor produkcji filmów 3D ma dużą szansę na rozwój. W związku z tym w perspektywie krótkoterminowej – zarówno na szczeblu europejskim, jak i międzynarodowym – wymagana jest standaryzacja systemów w oparciu o normy ISO. Szybkie przejście na nowy system będzie wymagało od państw członkowskich zarchiwizowania krajowego dziedzictwa filmowego na nośnikach cyfrowych. Scyfryzowane

archiwa filmowe będą służyć przyszłym pokoleniom do celów badawczych, edukacyjnych i naukowych. W związku z tym należy wspierać kina i biblioteki filmowe, pielęgnujące europejskie dziedzictwo filmowe.

Technologie cyfrowe w dziedzinie kultury i filmu otwierają debatę na temat przyszłości chronologii mediów. Jeśli za wyznacznik przyjmujemy popularyzację i zwiększenie dostępności filmów europejskich, wówczas konieczne będzie opracowanie elastycznych modeli umożliwiających zrównoważone wykorzystywanie platform linearnych i nielinearnych przy uwzględnieniu ochrony praw autorskich.

Programy wspierające kino europejskie

W tym procesie przechodzenia z kina analogowego na cyfrowe powinny zjednoczyć się podmioty ze wszystkich państw członkowskich zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, w sektorze publicznym oraz prywatnym. Parlament Europejski powinien zainicjować tę zmianę paradygmatu poprzez wniesienie wkładu finansowego.

Na poziomie politycznym należy wspierać różne modele finansowania cyfryzacji kina. Jednym z najważniejszych instrumentów finansowania są fundusze strukturalne. W związku z tym w nowej perspektywie finansowej na lata 2014–2020 należy uwzględnić odpowiedni poziom wsparcia cyfryzacji. Należy podkreślić, że wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pozwoliło już niektórym kinom studyjnym lepiej sprostać wyzwaniom związanym z cyfryzacją. Jako przykład można wymienić kina w Małopolsce, Dolnej Saksonii w Niemczech, a także środkowej i północnej Portugalii oraz w regionie Alentejo.

Warto również przypomnieć, że model finansowania oparty na zasadzie „opłaty za wirtualną kopię” (VPF) opracowano w celu ułatwienia przejścia z projekcji analogowych na cyfrowe. Podczas gdy system VPF jest odpowiedni dla dużych kin sieciowych i kin wielosalowych, nie stanowi on dobrego rozwiązania dla kin małych i niezależnych. Szybkie tempo zmian i brak środków finansowych mogą doprowadzić do zniknięcia małych kin, które nie są finansowane za pośrednictwem systemu VPF i nie mogą sobie pozwolić na zakup nowych projektorów cyfrowych. W tym kontekście postuluje się wdrożenie mechanizmów służących integracji środowiska dystrybutorów i operatorów kin oraz wsparciu współpracy pomiędzy małymi kinami w celu obniżenia kosztów związanych z inwestowaniem w sprzęt cyfrowy.

Innym ważnym narzędziem jest dostępność kredytów preferencyjnych udzielanych przez Europejski Bank Inwestycyjny kinom, które nie dysponują środkami wystarczającymi na przeprowadzenie procesu cyfryzacji.

Należy również docenić znaczenie programu MEDIA, który od początku swojego istnienia, czyli od 20 lat, promuje korzystne warunki finansowe dla dystrybutorów europejskich i w znaczny sposób przyczynia się do rozwoju i promocji filmów europejskich. W ramach programu MEDIA należy podjąć nowe inicjatywy ukierunkowane na doskonalenie i promocję tłumaczeń, dubbingu, wyświetlanych list dialogowych do filmów (tzw. subtitling) oraz dialogów do inscenizacji na żywo (tzw. surtitling), a także programów szkoleniowych przeznaczonych dla przedstawicieli sektora audiowizualnego i filmowego w celu dostosowania ich wiedzy fachowej do technologii cyfrowych.

Edukacja filmowa

W ramach perspektywy finansowej na lata 2014–2020 należy przeprowadzić przegląd programów Unii Europejskiej, zwłaszcza programów MEDIA i MEDIA MUNDUS. Należy położyć nacisk na utrzymanie solidnego wsparcia finansowego dla kin oraz, w szerszym ujęciu, kultury i edukacji. Akulturacja nie może bowiem zostać oddzielona od edukacji.

Edukacja filmowa powinna pozwolić obywatelom na umiejętne korzystanie z mediów oraz pomagać im w lepszym zrozumieniu i docenianiu rozmaitych dostępnych treści. Nauka tego, jak „odczytywać obraz”, jako integralny składnik edukacji, poszerza wiedzę o świecie, kształtuje procesy postrzegania i myślenia, rozwija wyobraźnię oraz pomaga w poznawaniu języka filmu. Wprowadzając młodych odbiorców w świat sztuki filmowej, a tym samym pogłębiając ich wiedzę, mamy szansę wychować ludzi, którzy nie przestaną wykazywać zainteresowania wartościowymi dziełami filmowymi i będą potrafili czerpać satysfakcję z obcowania z nimi.

Jak zauważył w 1934 r. Erwin Panofsky, to kino, bardziej niż jakakolwiek inna siła, kształtuje opinie, upodobania, język, ubiór, zachowanie, a nawet wygląd zewnętrzny.

Nakłady finansowe państw członkowskich na edukację filmową bez wątpienia przyniosą korzyści w perspektywie długoterminowej. W związku z tym apeluje się do państw członkowskich o włączenie edukacji filmowej do krajowych programów nauczania. Jeśli chcemy promować różnorodność kulturową, stanowiącą fundament UE, powinniśmy inwestować w młodych ludzi.

Promowanie kina europejskiego

Jednym z kanałów promocji i inwestowania w popularyzację kina europejskiego w Europie są festiwale filmowe. Zachęca się państwa członkowskie i instytucje europejskie do promowania, wspierania i rozpowszechniania najbardziej wartościowych filmów poprzez organizowanie specjalnych imprez i festiwali.

Doskonałym przykładem promowania wielokulturowości i wielojęzyczności są inicjatywy Parlamentu Europejskiego, a mianowicie nagroda filmowa LUX oraz zbliżający się festiwal filmowy LUX. Wartością dodaną tej inicjatywy kulturalnej jest prowokowanie debat na tematy, które wywołują pytania i przykuwają uwagę obywateli w państwach członkowskich. Wyświetlane filmy traktują o ważnych wartościach europejskich, których siła tkwi w różnorodności wyrazu.

Zgodnie ze stwierdzeniem zawartym w książce Zygmunta Baumana kulturę postrzega się jako przestrzeń, gdzie „inny” jest zawsze czyimś sąsiadem. Zgodnie z tą definicją Europa ma bez wątpienia do odegrania szczególnie ważną rolę w rewitalizacji naszego rozumienia kultury, i to właśnie dlatego, że dzięki swej ogromnej różnorodności narodowej, językowej i historycznej jest miejscem, gdzie „inny” jest zawsze czyimś sąsiadem i gdzie każdy musi stale uczyć się od innych.

Podsumowując, sprawozdanie „Kino europejskie w dobie cyfrowej” ma na celu wspieranie kina europejskiego i zachowanie jego bogactwa, a także udostępnianie go jak największej liczbie obywateli w imię jedności i wolności myśli.

25.5.2011

OPINIA KOMISJI RYNKU WEWNĘTRZNEGO I OCHRONY KONSUMENTÓW

dla Komisji Kultury i Edukacji

w sprawie kina europejskiego w erze cyfrowej
(2010/2306 (INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Jürgen Creutzmann

WSKAZÓWKI

Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów zwraca się do Komisji Kultury i Edukacji, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla istotny wkład kina europejskiego w inwestycje na rzecz technologii cyfrowych, innowacji, wzrostu i zatrudnienia; ponadto podkreśla, że obok dynamiki gospodarczej, zapewnianej przez unijną branżę twórczości artystycznej, niezwykle istotną rolę odgrywa zwłaszcza wymiar kulturowy i społeczny europejskiego kina;
2. wskazuje, że w roku 2010 sprzedano w UE prawie 1 mld biletów do kin, co świadczy o ciągłej popularności kina oraz o jego ogromnym potencjale finansowym i w zakresie wzrostu i zatrudnienia; podkreśla znaczenie wszystkich etapów produkcji treści kinowych oraz konieczność wspierania wszystkich tych etapów;
3. wskazuje, że cyfryzacja umożliwia tańszą dystrybucję treści kulturalnych na rynku wewnętrznym, otwiera nowe możliwości dla europejskiej branży filmowej i chroni konkurencyjność i różnorodność europejskiego kina;
4. zwraca uwagę, że wprowadzając do swoich programów produkcje europejskie, małe kina komercyjne i niekomercyjne przyczyniają się w dużym stopniu do zachowania dziedzictwa kulturowego; zauważa z zaniepokojeniem, że przetrwanie wielu niezależnych kin jest zagrożone z powodu wysokich kosztów przejścia na nadawanie cyfrowe oraz konkurencji ze strony kin, które wyświetlają przede wszystkim produkcje amerykańskie;
5. podkreśla, że proces cyfryzacji musi chronić różnorodność programową i placówki kulturalne na obszarach wiejskich oraz miejskich we wszystkich państwach UE i nie może

prować do zamykania małych i studyjnych kin z korzyścią dla multipleksów; podkreśla znaczenie społecznej i kulturowej roli kin, którą należy chronić, w szczególności na obszarach wiejskich i oddalonych; podkreśla fakt, że małe kina, kina na obszarach wiejskich oraz kina studyjne, wyświetlające głównie produkcje europejskie, są wyłączone z komercyjnego modelu finansowania wyposażenia kin w sprzęt cyfrowy opartego na opłatach od wirtualnej kopii (VPF) i że może się okazać konieczne znalezienie alternatywnych modeli finansowania, w tym poprzez wsparcie publiczne, w celu zachowania i wzmocnienia różnorodności kulturowej i ochrony konkurencyjności;

6. podkreśla konieczność inwestycji publicznych i prywatnych podczas wprowadzania kina w erę cyfrową; apeluje do Komisji i państw członkowskich o rozpowszechnianie dobrych praktyk z zakresu finansowania cyfryzacji, w tym rozwiązań rynkowych, jak na przykład łączenie się małych kin w sieci w celu podpisania umów zbiorowych z dystrybutorami; wzywa Komisję, państwa członkowskie i regiony do skoncentrowania finansowania publicznego przeznaczonego na cyfryzację na kinach, które nie mogą pokryć swoich potrzeb finansowych z innych źródeł finansowania, oraz do zadbania o jak najkrótszy okres przejściowy;
7. zwraca uwagę na trudną sytuację małych kin miejskich, które jako tak zwane kina studyjne przyczyniają się do zachowania dziedzictwa kulturowego;
8. podkreśla wartość dodaną europejskiego wsparcia, szczególnie w odniesieniu do transgranicznego wyświetlania filmów oraz zapobiegania dalszemu rozdrobnieniu europejskiego rynku kinowego; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje przyjęte przez przewodniczącego Komisji J. M. Barroso dnia 18 marca 2011 r. zobowiązanie dotyczące kontynuacji i dalszego rozszerzenia programu MEDIA; wzywa Komisję do przeznaczenia środków w ramach nowego programu MEDIA na okres po 2013 r. oraz w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), tak aby wesprzeć cyfryzację kin wyświetlających produkcje europejskie;
9. zwraca się do państw członkowskich o uwzględnianie unijnych zasad konkurencji przy opracowywaniu systemów pomocy państwa na rzecz cyfryzacji celem uniknięcia zakłóceń w zakresie warunków finansowania kina cyfrowego; apeluje do Komisji o przygotowanie jasnych wytycznych dla pomocy państwa w oparciu o doświadczenia różnych państw członkowskich, co pozwoli zwiększyć pewność prawa przy jednoczesnym zapewnieniu państwom członkowskim swobody finansowania filmów i kin na poziomie krajowym;
10. podkreśla, że o ile wsparcie publiczne powinno być neutralne technologicznie, powinno ono również gwarantować trwałość inwestycji, przy uwzględnieniu specyficznych modeli biznesowych operatorów kin oraz technicznych wymogów dystrybutorów;
11. wzywa Komisję do uważnego zbadania skutków, jakie przejście z kina tradycyjnego na cyfrowe wywiera na wszystkie zainteresowane podmioty i strony; podkreśla, że opracowując swoje krajowe programy cyfryzacji, państwa członkowskie powinny uwzględnić koszty ponoszone przez małe kina lokalne oraz ewentualne szanse lub konsekwencje dla rynku pracy; podkreśla znaczenie stosownych inwestycji w badania naukowe, finansowanie i szkolenia dla profesjonalistów już pracujących w branży, tak aby umożliwić im dostosowanie się do korzystania z nowych technologii oraz zagwarantować włączenie społeczne i ochronę zatrudnienia;

12. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wprowadzając normę 2K, stworzono jednolitą, otwartą, zgodną i obowiązującą na całym świecie normę ISO dla projekcji cyfrowej, uwzględniającą specjalne potrzeby europejskich operatorów kin; wzywa europejskie i krajowe organizacje normalizacyjne do odpowiedniego propagowania stosowania tej normy;
13. z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie przez Komisję w programie prac w zakresie normalizacji na rzecz innowacji przemysłowej (2010-2013) planowanego określenia do roku 2013 dobrowolnych norm dotyczących przekazywania filmów cyfrowych do archiwizacji, ich konserwacji i projekcji trójwymiarowej.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO

Data przyjęcia	25.5.2011
Wynik głosowania końcowego	+: 32 -: 1 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Pablo Arias Echeverría, Adam Bielan, Cristian Silviu Buşoi, Trevor Colman, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia De Campos, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Iliana Ivanova, Sandra Kalniete, Eija-Riitta Korhola, Edvard Kožušník, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Laurence J.A.J. Stassen, Catherine Stihler, Kyriacos Triantaphyllides, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Regina Bastos, Cornelis de Jong, María Irigoyen Pérez, Constance Le Grip, Morten Løkkegaard, Konstantinos Poupakis

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	5.10.2011
Wynik głosowania końcowego	+: 28 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Magdi Cristiano Allam, Maria Badia i Cutchet, Zoltán Bagó, Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Santiago Fisas Ayxela, Mary Honeyball, Cătălin Sorin Ivan, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Marek Henryk Migalski, Katarína Neved'alová, Doris Pack, Chrysoula Paliadeli, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Hannu Takkula, Sampo Terho, László Tőkés, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Milan Zver
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Ivo Belet, Luigi Berlinguer, Nessa Childers, Iosif Matula
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Jacky Hénin